

Tilburg kort

Tilburg signalement

Th. Dekker, Tilburg's bevrijding beschreven door de bevrijders, Tilburg, z.uitg., 1989, 100 blz., geïll. In beperkte oplage verschenen. Verkrijgbaar in het Gemeentelijk Informatiecentrum.

N.B. Betreft vertaling en bewerking van fragmenten uit gedenkboeken van onderdelen van de 15th Scottish Division en de Prinses Irene Brigade.

Abele Reitsma, Volwassen monumentenzorg in Tilburg, in: Heemschut, sept.-okt. 1989, p. 23-24, geïll.

Cees Robben, De Gave Godts oftewel contagieuse siekte der peste, de gesel aller tijden, in: Rond de Schutsboom, uitg. Stichting Heemkundekring 'De Vyer Heertganghen', Goirle, jrg. 9, nr. 1, april 1989, p. 2-4 en nr. 2, sept. 1989, p. 2-5.

N.B. Posthuum verschenen. Betreft Goirle en Tilburg.

Stadsbeheerplan Tilburg, Tilburg, uitg. Publieke Werken gemeente Tilburg, 1989, 97 blz., geïll., losse krtn.

Idem, uitg. gemeente Tilburg, In- en externe communicatie, 1989, 31 blz., geïll., losse krt.

Jacob H.S.M. Veen, 65 jaar autobusdienst Turnhout-Tilburg, in: Tilburgse Tijdingen, okt. 1989, nr. 62, p. 56-63, geïll.

H.M.A. van Venetië, 150 jaar Goirkese kerk, van schuurkerk tot schatkamer, Tilburg, uitg. beheerscommissie Goirkese kerk, 1989, info 68, 37 blz., geïll., f. 2,50.

P.A. Wijnen, Wij mogen hen niet vergeten... Zij streden voor onze vrijheid en blijven in onze gedachten voortbestaan, Dongen, uitg. Heemkundekring 'De Heerlijkheit Dongen', Drukkerij-Uitgeverij Leijten B.V., 1989, 72 blz., geïll., ISBN 90-9003081-6.

N.B. De Tilburgse redemptorist/verzetman pater Louis Bleijs passim.

Wiel Schmetz, Een Franse Brabander zonder heimwee. De biografie van Edouard de Nève,

in: Brabantia, jrg. 38, nr. 9, nov. 1989, p. 3-4, geïll.

Th. van Doorn, Textiel. Woordenboek van de Brabantse dialecten, in: Brabantia, jrg. 38, nr. 9, nov. 1989, p. 27-28.

Patrick van 't Hooft, Het einde van de mede in Tilburg. Levend verleden, in: Brabantia, jrg. 38, nr. 9, nov. 1989, p. 9-11, geïll.

Eef Hermers en Coos Salomons, Tilburg kietelt zichzelf. Studiedag Masterplan Tilburg, in: Brabantia, jrg. 38, nr. 9, nov. 1989, p. 21-23.

Jan Meyers, De jonge Vincent. Jaren van vervoering en vernedering, Amsterdam, uitg. De Arbeiderspers, 1989, 259 blz., geïll., ISBN 90-295-3072-3.

N.B. Vincent van Gogh verbleef in Tilburg van 1866-1868 (hoofdstuk 8).

Ronald Peeters

Masterplan Beeldende Kunst

In 1983 werd een begin gemaakt met de uitvoering van het Masterplan voor de Beeldende Kunst Tilburg, naar voorstel van Joost Baljeu, een plan waarbij maar liefst een twintigtal kunstobjecten bestaande uit figuratieve kunst, conceptuele en constructivistische kunst, een plaats zou krijgen in het stadsbeeld. Een ambitieus plan, waarvoor de grondslag al in 1976 werd gelegd. Toen immers 'besloot de gemeente Tilburg 1% van de kosten voor het bouwrijp maken van terreinen voor bestemmingsplannen te reserveren voor toepassing van beeldende kunst in de gebouwde of te bouwen omgeving' (anderhalf miljoen gulden totaal), aldus de Adviescommissie Beeldende Kunst gemeente Tilburg in een recent verschenen publikatie van Felix Villanueva onder de titel 'Masterplan Beeldende Kunst Tilburg'. Deze uitgave verscheen in het kader van de tussentijdse evaluatie van dit Masterplan tijdens een studiedag op 18 september. Villanueva vervaardigde ook de gelijknamige tentoonstelling in het museumcomplex aan de Spoorlaan 434, die ondanks perspublicaties nagenoeg geen publiek trok (uitgezonderd de congresgangers).

Op dit moment zijn er tien opdrachten verstrekt, waarvan acht kunstwerken zijn geplaatst. Deze tien kunstwerken worden uitvoerig besproken in de catalogus. De acht geplaatste objecten zijn met fraaie kleurenfoto's van Henk Geraedts in de brochure opgenomen.

De brugachtige sculptuur van Hans Roebers nabij de spoorwegovergang Heuvelring/N.S.-plein doet ons denken aan de oude voetgangersbrug die voor de komst van het hoogspoor op die plaats was gelegen. De sculptuur van Herman Makkink aan de Vierwindenlaan, die als een soort architectonisch overblijfsel uit het verleden in het plantsoen ligt, herinnert mij direct aan de opgraving van de rookkanalen van de schoorsteen van de wollenstoffenfabriek van C. Mommers aan de Goirkestraat (thans Nederlands Textielmuseum). Toch onbedoeld verwijzingen naar het verleden van onze stad?

Felix Villanueva, Masterplan Beeldende Kunst Tilburg, gemeente Tilburg, 1989, 31 blz., geïll., f. 7,50. Verkrijgbaar bij het Gemeentelijk Informatiecentrum.

Ronald Peeters

Sloop vanabri's?

Nu de Paleisring is gereconstrueerd en er nieuwe bushokjes zijn geplaatst, heeft het college van B. en W. het voornemen uitgesproken om de twee betonnenabri's te slopen. Ze hebben geen functie meer als schuilgelegenheid voor wachtende buspassagiers en bovendien zou aan de noordzijde van de Paleisring het nieuwe bevrijdingsmonument worden geplaatst. Sinds 28 oktober staat dit monument er, maar wel op een behoorlijke afstand van een van bedoeldeabri's.

In 1972 ontwierp Joop Beljon (geb. 1922) het plein voor het Paleis-Raadhuis als een voorbeeld van omgevingskunst. In een later stadium kreeg hij van de gemeente Tilburg een aanvullende opdracht: het ontwerpen van twee identieke bushaltes aan de andere zijde van het Paleis-Raadhuis. Dat gaf, volgens Beljon, hem 'de gelegenheid de vormtaal van het plein stadinwaarts nog wat voort te zetten. Die taal krijgt zodoende van buitenaf reeds een introductie.'

De gemeenteraad voteerde hiervoor destijds een krediet van f. 137.210,— (inclusief overigens de stalen pergola op het plein). In 1973 werden de kunstwerken opgeleverd.

De gemeente Tilburg gaf in 1986 het boek 'Kunst onderweg. 166 kunstwerken in Tilburg' uit, geschreven door Paul van de Sande. Hij noemt de wachthuisjes een 'compromis tussen schuilgelegenheid en sculptuur'.

Verwonderlijk is het dat de gemeente deze kunstwerken nu wil slopen.

De kunstenaar zelf heeft ook geen bezwaar tegen sloop. Wel bezwaar hebben de Middenbrabantse architecten. Zij verzetten zich tegen de sloop van deze 'kunstwerken van unieke kwaliteit en buitengewone schoonheid. Een kwaliteit die juist versterkt wordt als ze geen functie meer hebben' (in: Het Nieuwsblad van 14 oktober 1989).

De Stichting tot Behoud van Tilburgs Cultuurgoed, uitgever van 'Tilburg', kan het bezwaar van de architecten geheel onderschrijven. Slo-

